

ЦЪРКОВЕН ВЕСТНИК

ОРГАН НА БЪЛГАРСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА
СЕДМИЧНИК ЗА РЕЛИГИОЗНА И ЦЪРКОВНО-ОБЩЕСТВЕНА ПРОСВЕТА

ПРЕД СВЕТОВНАТА СЪБЕСТ

ГЛАСЪТ НА БЪЛГАРСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА

От името на св. Синод на Българската православна църква Негово Светейшество Българският патриарх Кирил е отправил телеграма до главния секретар на ООН, г. Даг Хамаршелд, в която като изтъква дълбокото съчувствие на Българската православна църква „към преследваната от английските власти Кипърска православна църква и към борещото се за своята свобода кипърско население“, Светейшият патриарх моли да се направи „известен на компетентното тяло на ООН протестът“ на Българската православна църква и „настойчивата молба“ на същата за вземане незабавни и достатъчни мерки за обезпечаване „свободата и достоинството на Кипърската православна църква и естественото право на кипърското население да живее в свобода и свободно да урежда своите съдбини“, което „ще допринесе за заздравяването на мира в целия свят“, искрено желан от цялото миролюбиво човечество.

В случая Българската православна църква политика не прави. Тя изпълнява само заповедта на нейния Основоположник, Исуса Христа, за любов към ближния, за мир между люде и народи. И в това направление тя следва една неотстъпна традиция. Българската православна църква е била винаги пазителка и тълкувателка на Христовия завет за любов, за мир, против насилията и кръвопролитията.

След Септемврийското народно въстание през 1923, когато бяха подложени на безогледно и безотговорно преследване народните трудещи маси, Българската православна църква издигна високо глас за опомняне и за човечност. В страниците на нашия седмичник на същото това място се появиха статии в този дух.

По време на немската диктатура у нас, когато българското еврейство бе подложено на преследване и се подготвяше изпращането му в

хитлеристките лагери на смъртта за масово унищожение, Българската православна църква, на която никога не е липсвала апостолска смелост и съзнание за Христов дълг, издигна отново глас на протест и предупреждение и така се възспря този варварски акт.

Не много време преди 9 септември, когато властта, безсилна да се справи с партизаните, предприе жестоки действия на репресалии и отмъщение върху техните близки — беззащитни жени и деца — Българската православна църква направи енергични и смели постъпки пред отговорните места за прекратяване на тези срамни действия.

Днес пък тя издига своя глас на протест, ръководена и сега от същите евангелски начала, против един акт на насилие и изстребление, който се върши извън границите на нейния диоцез — всред един малък, но храбър народ, чиято единствена вина е тази, че той иска да бъде господар в своя дом.

Насилието, под всички форми — открити или прикрити — е противно на духа на християнството.

Векът на колониалната система отминава. Подтиснатите под чужда власт народи се пробуждат, искат и се борят за независимост и свобода.

Освободителното дело на тези народи е в ход и нищо не може да го спре. Колкото по-рано тази истина се осъзнае, толкова по-добре за всички и за мира в света.

Църквите Христови във всички страни трябва да действуват енергично за тържеството на Христовата правда в света. Българската православна църква, чрез своя глас пред ООН по кипърския въпрос, дава само своя скромнен, но авторитетен принос в това направление.

Любовта по учението на Новия завет

ДОКТОРСКА ЛЕКЦИЯ, ПРОИЗНЕСЕНА ОТ КРУТИЦКИЯ И КОЛОМЕНСКИ МИТРОПОЛИТ НИКОЛАЙ В КЛУЖСКИЯ ПРОТЕСТАНТСКИ БОГОСЛОВСКИ ИНСТИТУТ (РУМЪНИЯ) НА 12 ДЕКЕМВРИ 1955 СЛЕД ВРЪЧВАНЕ НА ДИПЛОМА ЗА ПРИСВОЯВАНЕ НА УЧЕНАТА СТЕПЕН ДОКТОР НА БОГОСЛОВИЕТО

Продължение от бр. 36 от 11 октомври 1956 и край

II

Като ни освобождава от робството на греха, любовта ни прави свободни и от себеутвърждаване. Себеутвърждаването, егоизмът, гордостта — това са най-страшните поробители на човека. Сам сатаната, според учението на светите отци на църквата, отпаднал някога от Бога, от божествената любов, защото помислил себе си за средоточие на света. Гордостта стеснява духовните хоризонти на човека, погубва обективността на неговите възприятия, затваря го в себе си и го обрича на осамотение. В своето самоутвърждение нашето „аз“ закрива от духовния ни поглед света и Бога. И ако в такова състояние ние спазваме всички заповеди и извършим всички подвизи, ще си останем все пак горделиви праведници, безплодни смоковници, чужди на небесния Отец, защото нашите дела ще бъдат плод на егоизъм, а не на любов. За това именно говори ап. Павел в своето Първо послание до коринтяните, 13 глава: „Да говоря всички езици човешки и дори ангелски, щом любов нямам, ще бъда мед, ще звънтя, или кимвал, що звека. Да имам пророчески дар и да зная всички тайни, да имам пълно знание за всички неща и такъва силна вяра, че да мога и планини да преместям, — щом любов нямам, нищо не съм“ (1 Кор. 13:1—3).

Щом обаче поискаме да осветим живота си с изпълнение закона на любовта, животът ни ще почне да се преобразява заедно с нас. Апостол Павел така изобразява свойствата на съвършената любов: „Любовта е дълготърпелива, пълна с благод, любовта не завижда, любовта не превъзнася, не се гордее, не безчинствува, не дири своето, не се сърди, зло не мисли, на неправда се не радва, а се радва на истина; всичко извинява, на всичко вярва, на всичко се надява, всичко претърпява“ (1 Кор. 13:4—7).

Оттука, из това определение на любовта, се изяснява и пътят на преобразяването на човека и живота му.

Гордото „аз“ скрива отношенията на човека към заобикалящия го свят. По силата на съзнанието за своята изключителност, такъв човек е винаги в страх да не бъде уязвено самолюбието му, пренебрегната личността му и забравено неговото сякаш особено място в света. Той не може свободно и радостно да общува със своите близки, понеже ги подозира в намерение да му причинят някакво зло. Но „любовта е дълготърпелива“ (1 Кор. 13:4), този страх е непознат за нея, тя не се страхува, а съжалява оновова, който не познава пътя на доброто, и затова всякога е готова на жертва за изправлението му. Ето и Христос: разпнат на кръста, не познал страха, даже не се гневил, а само се молил за мъчителите си.

Истинската любов всякога „е пълна с благод“ (1 Кор. 13:4), т. е. на всяка нужда и скръб

на ближния се отзовава с помощ и утешение, „постъпва кротко с онези, които пламтят от гняв, за да ги укроти и угаси, и не само с мъжествено търпение, но с угаждане и увещание лекува раната и цери язвата на гнева“ (св. Иоан Златоуст). Това значи, че милосърдието е такава добродетел на сърцето, без която пред Бога няма цена никаква благотворителност. По този повод св. Иоан Златоуст казва, че Спасителят при изобразяването на Страшния съд, „за никаква друга добродетел не споменава, освен за делата на милосърдието, макар че би могъл да каже: елате, благословени, защото живяхте целомъдрено, опазихте девството, избрахте живота по Евангелието, но замълчава за това, не защото не е достойно за споменаване, а понеже тези добродетели са по-долу от милосърдието“.

За гордия човек е трудно да понася благополучието, щастieto и особено превъзходството на ближния си в каквото и да било. Към него той чувства само завист, злоба и е готов всячески да му навреди. Но „любовта не завижда, любовта не се превъзнася, не се гордее, не безчинствува, не дири своето, не се сърди, зло не мисли“ (1 Кор. 13:4—5) и затова побеждава всяко зло в отношенията ни с окръжаващия ни свят, като ги прави свободни и радостни.

Ограниченият от гордост човек е способен да злорадствува при вида на заблуждението, в които се намира ближният му, забравяйки явната вреда, която те причиняват на хората. Но „любовта на неправда се не радва, а се радва на истина“ (1 Кор. 13:6) и затова побеждава всяка лъжа в отношенията на човеците. Под сърадване на истината апостолът, очевидно, разбира радост, отнасяща се изключително до другите и никак не до нас. „Да плачем с плачещите, не е трудно, а да се радваме с радващите се не е твърде леко; ние по-лесно състрадаваме на постигнатите от нещастие, отколкото да сърадваме благоденстващите. Самото свойство на нещастieto е достатъчно да раздвижи даже и камък към състраданието, докато при благополучieto, завистта и недоброжелателството не позволяват на лишения от любовърдие да бъде съучастник в радостта“ — говори един от древните отци на църквата.

Всеки знае колко трудно е да прощаваме ономува, който засяга достоинството, собствеността и застрашава живота ни, но когато любовта влезе в нашето сърце, тя „всичко извинява“ (1 Кор. 13:7), като предава на забравя грешките на близките ни. Дотолкова „всеки е забравил собствените си грехове, извънредно големи и често не заслужаващи прошка, че одумва провиненията на другите, много по-малки и заслужаващи прощение; е тегота мисли за своите, и скача от радост, когато говори за чуждите, и цялото свое време прахосва да одумва и преценява постъпките на

другите“ (Исидор Пелусиот). Истински обичащият и добър човек обаче вижда добри всички хора.

Дотогава, докато ние почувствуваме доброто и леко нго на любовта, всеки от нас е готов ден и нощ да бодърствува на стража пред своите мними или действителни достоинства, на своя мним или действителен авторитет, не доверявайки в нищо на своите близки. Но любовта „на всички вярва“ (1 Кор. 13:7) и затова винаги побеждава страха и недоверието в човешките отношения.

Когато човек се надява само на себе си, той зле понася неизбежните в живота несполуки, които го водят от самонадеяност към униние. Но любовта „всичко претърпява“ (1 Кор. 13:7), и даже когато среща при вършенето на доброто неуспех, не се спира, но изнамира нови способности за осъществяването на целта, като се въодушевява от надеждата, че Бог ще благослови с успех труда ѝ.

И така, ако човек се проникне от духа на Христовата любов, той ще се освободи от греха и повече не ще познава страх от смъртта, защото любовта „никога не отпада, а другите дарби, ако са пророчества, ще престанат, ако са езици, ще замлъкнат, ако са знание, ще изчезнат“ (1 Кор. 13:8).

Така любовта — майка на свободата ни — освобождава от игото на греха и най-вече от най-страшния грях — гордостта. В тази любов към Бога се обединяват всички нравствени задължения на христианина.

Спомняйки си за думите на Спасителя, отправени към Симона фарисея по повод на жената-грешница, която помаза нозете на Исуса с драгоценно миро, Христовите апостоли не представали да зоват чадата на църквата към усъвършенстване в любов. „Чеда мои, нека любим не с думи или с език, а с дела и истина!“ (1 Иоан. 3:18), вика св. апостол Иоан Богослов, подчертавайки заедно с това, че на Божията любов са задължително присъщи дейност и правдивост. И прибавя още: „Който обича брат си, той пребъдва в светлината“ (1 Иоан. 2:10), докато „който не обича брата си, пребъдва в смъртта“ (1 Иоан. 3:14). Тази светоносност и животворност на любовта е свързана с нейната божествена същност, тъй като любовта повече от всяка друга добродетел ни сродява с Бога на любовта и светлината. Към това св. апостол Петър добавя: „любовта покрива много грехове (1 Петър. 4,8). Това действие на любовта по отношение към нас се изяснява, ако си припомним, че любовта ни възвежда в достоинство на Божии синове. Тази синовност пък е залог за милосърдие и отеческо прощение за нас, Неговите чада.

Особено много внимание за разкриване същността на любовта отделя св. апостол Павел. Освен дивния химн на любовта в Първото послание до коринтяните (13 глава), ние срещаме и в другите му послания същите мисли за любовта и същите призови към нея. „Стремете се към любовта“ (1 Кор. 14:1), „всичко у вас да става с любов“ (1 Кор. 16:14), вика апостолът, обяснявайки призива си с това, че любовта „е свързка на съвършенството“ (Колос. 3:14). Действително, ако любовта се явява едно от основните Божии свойства, то при нашата вяра в Бога като

висше съвършенство, тя самата трябва да бъде първа между съвършенствата. Сам Господ Исус Христос е казал, че в нея се съсредоточава целият „закон и пророците“ (Мат. 22:40). Апостолът потвърждава това, като казва, че „любовта е изпълнение на закона“ (Римл. 13:10). По такъв начин, любовта, която вмещава в себе си целия закон и Откровението, се явява истинска „свързка на съвършенството“. Или иначе казано, който е придобил любов, той притежава всичко, защото, имайки любов, има Бога.

Апостол Павел, чиято любов към духовните му чада била така висока и съвършена, че той би молил сам той да бъде отлъчен от Христа за братята си (Римл. 9:3), желае на всички братя-християни „да се утешат сърцата им, та, съединени с любов за всяко обогатяване със съвършено разбиране, да познаят тайната на Бога и Отца и на Христа, в Когото са скрити всички съкровища на премъдростта и на знанието“ (Колос. 2:2—3). „Апостолът желае, казва св. Иоан Златоуст, щото те, т. е. християните, в нищо да не се съмняват, във всичко да бъдат убедени. Той говори за онова убеждение, което произлиза от вярата. Има убеждение и по пътя на умозаклученията, но то е без значение. Аз зная, казва, че вие вярвате, но искам да бъдете убедени и то убедени всецяло във всичко непоколебимо. Вие знаете колко се старая да бъдете убедени разумно, а не безотговорно. Такава е силата на любовта в познанието на божествените тайни, в придобиването на премъдрост и познание. Същата сила действа при създаването на новия човек, и в неговото преобразяване. Доколкото истинската любов към ближните е наше влечение към живущото в тях божествено начало, понеже всеки човек се явява като носител на образа Божии, то всичко, що е лошо, несъвършено, което извъртава в тях Божия образ, ние не можем да обичаме, ако не сме загубили Христовата любов. Следователно, тази любов не се явява само като милваща; тя трябва да бъде възискателна към своя предмет в името на неговото възраждане, защото и Сам „Господ наказва, когато обича“ (Евр. 12:6).

Върху това, как да придобиваме тази любов, добре е казано у нашия (руски) знаменит отечествен епископ-подвижник Игнатий Брянчанинов: „Въздавай, казва той, почит на ближния си като на образа Божии, без да гледаш на възраст, пол, съсловие, и в твоето сърце постепенно ще почне да извира светлата любов... Но как да се отнасяме спрямо онзи, който е изцяло във властта на греха, у когото трудно може да се намерят проблясъци от небесен произход?“ — „Лишените от славата на християнството, казва епископ Игнатий, не са лишени от другата слава, получена при създаването: те са образ Божии. Ако образът Божии бъде хвърлен в пламъците на страшния ад, аз съм длъжен да го почитам и там. Какво ме интересуват мене адските пламъци и самият ад! Там е хвърлен по Божии съд Божии образ: аз съм длъжен да запазя почитта си към образа Божии и с това да запазя себе си от ада. И на слепия, и на прокажения, и на слабоумния, и на младенеца, когото майката още държи на гърдите си, и на престъпника, и на езичника указвай почит като на образ Божии. Какво те е грижа за техните

немощи и недостатъци! Внимавай върху себе си, да не би да ти недостига любов! В лицето на християнина въздавай почит на Христа, Който за наша поука е казал, и ще каже и при решаване на нашата вечна участ: „Доколкото сте сторили това на едного от тия Мои малки братя, Мене сте го сторили“ (Мат. 25:40). В твоите отношения с ближния, дръж в паметта си това изречение на Евангелието и ще бъдеш носител на обич към твоя ближнен. Носителят на любов към ближния чрез нея влиза в любовта към Бога“.

Тази любов е такава, че когато човек я придобие, тя става броня за него (Сол. 5—8) и поучавайки го (1 Кор. 8:1), възвишава познанията и чувствата му (Филип. 1:9), снабдява го с благодатта на Светия Дух и тя самата отново в него става Негов пръв плод. „А плодът на духа е: любов, радост, мир, дълготърпение, благост, милосърдие, вяра, кротост, въздържание. Против такива няма закон“ (Гал. 5:22—23). Подобно на лъчите, които се събират в източника на светлината, всички добродетели на човека-християнин се съ-

бират в любовта, за която Тома Кемпийски казва: „Велико нещо е любовта, и велико добро е тя: само тя превръща тежкото в леко и всяка грапавина изминава равно. Защото теготата тя носи без отегчение и всичко горчиво превръща в приятно и сладко. Чистата любов подбужда към велики дела и възбужда в душата желаниа едно от друго по-съвършени. Любовта се стреми всякога към висините и от никакви ниски дела не може да бъде задържана. Любовта иска да бъде свободна и чужда на всяка светска привързаност, за да не се смущава от нищо в нея нейното вътрешно зрение, за да не я свързва никакво временно благо, за да не я обезсилва никаква временна загуба. Нищо не е по-сладко от любовта, нищо не е по-силно, по-висше, по-широко, по-приятно, по-пълно, нищо по-добро от нея няма нито на земята, нито на небето. Понеже любовта е от Бога родена, тя само в Бога може да се успокои, над всичко сътворено“.

Такова е учението на новозаветното Божие слово за любовта.

Ран Босилек на седемдесет години

На 26 септември 1956 заслужено чествуване стопли сърцето на всеизвестния български писател д-р Генчо Негенцов, любимаца на деца и възрастни, — Ран Босилек. Президиумът на Народното събрание го награди с ордена „Народна република България“, втора степен. Във възторжени статии ежедневният печат го възхвалява като „любим писател и приятел на децата“, „любим писател на три поколения“. . . Академията на науките му уреди тържествено чествуване.

Когато на сцената излезе, развълнуван и усмихнат, седемдесетгодишният Ран Босилек с Кантовско чело, окръжено с бяла коса — символ на жизнен опит и мъдрост — цялата зала се развълнува. Пред тях стоеше жив изворът на нежните стихове от „Синчец“, на чудните приказки от „Неродена мома“, „Жива вода“, „Незнаен юнак“ . . .

Генчо Негенцов (роден 1886) е син на занаятчия, опълченец от Освободителната война, склопил рано очи. Тогава Генчо бил едва на седем години. На ръцете на работната габровчанка остават пет деца. Започва героичен майчин подвиг да отгледа и възпита петте сирачета. И тя не се отчайва. Сама се впряга в тежък труд. Децата ѝ помагат, като чиракуват по роднини и близки през ваканциите. Насъщният е осигурен. Приютени под вдовишката стряха, децата-сираци слушат песните и приказките на майката, че в живота има радост, че правдата побеждава, че на теглото идва край, че трудът надвива на неволята, че доброто е напред. Тия оптимистични идеи и настроения стават верую на Генчо и пораждат неотменните теми в полувековното му бодро песнено писателско творчество. Като някой герой от приказките, с труд и постоянство той завършва в нищета историческата Априловска гимназия в Габрово. Спира учението. Учителствува в родния си град шест години. По това време той написва

първото си стихотворение, повод за което му дава любопитен случай: 1906 година. Изпит. Повечето деца са получили стихотворения. Сестричката на най-добрата му ученичка се разплаква, че на нея не е дадено. Трогнат, младият учител написва „Косички“. Така от детското лице са изтрети сълзите, радост трепти в очите и изпълва сърцето, а Генчо Негенцов става Ран Босилек — под този псевдоним първото му стихотворение се появява в сп. „Светулка“.

След шестгодишно учителствуване, той събира средства и продължава учението, като завършва право в Брюксел (Белгия) с учената степен „доктор по правото“.

Върнал се в България, той не става съдия или адвокат, а се отдава в служба на малките си приятели — децата. Приказките на майката са събудили в него интерес към народното творчество, който прераста в истинска любов. Той пее песни за радост на децата, преразказва им народни приказки и топли сърцата им, както сам е заспивал на топъл майчин скут, унесен в чудните видения на сладки приказки. През 1920 Ран Босилек е вече редактор на сп. „Светулка“. От 1922 до 1948 — четвърт век — той е редактор на най-хубавото детско списание у нас „Детска радост“, на хумористичното ѝ приложение в. „Врабче“.

Сега, след 50 години честен писателски труд, по творческия път на Ран Босилек се възправят, като здраво побити жалони, които бележат неговия издиг и възхода на родната детска поезия и проза, повече от 60 отделни труда, някои претърпели второ и трето издание. Между тях видно място заема стихосбирките: „Чик-чирик“ (1925), „Синчец“ (1931), „Весели очички“ (1936), „Нова песен“ (1953) и последната „Радост“ (сборник стихове и приказки). Те са изпълнени с творчески жар „лирически късове, емоционално наситени, художествено изваяни, в които е отразена висо-

ка култура и ясно съзнание за мисията на писателя и значението на живото слово“. С тия слънчеви песни са закърмени редица поколения. В тях звучи „детска жизнерадост, любов към родната земя, към българския език, към дом и родители“.

В „Косе-Босе“ (1923), „Неродена мома“ (1926—I, 1932—II), „Жива вода“ (1933—I, 1942—II), „Незнаен юнак“ (1932), „Дяволчето с бялата опашка“ се съдържат цяло съкровище оригинални и преразказани народни приказки на лек, образен, чист, благозвучен народен език — най-голямо постижение в тая област на нашата литература между които са приказките с римувана проза. Но усърдният педагог не се задоволява с това. Той надниква и в съкровищниците на чуждите народни творчества и изнася оттам за българското дете бисери от норвежки, шведски, японски, китайски приказки. Тях старо и младо чете с наслада и увлечение. Мнозина от детинство помнят чудните приказки за „Тримата братя и златната ябълка“, за „Живата вода“, за „Умния бедняк“ и пр.

Изисканите Ранбосилкови издания, тъй много ценени у нас, получиха и висока международна оценка. Стихосбирката му „Синчец“ бе награждена през 1931 година, а „Неродена мома“ получи международна награда „Шумейкър“ — за най-хубава книга през годината на издаването ѝ.

Ран Босилек взе пряко и живо участие и в съставянето на учебници за деца, като, в сътрудничество с Елин Пелин и други, състави няколко христоматии и читанки с грижливо подбран и високо-художествен материал.

Религиозният читател намира в творчеството на Ран Босилек храна и за своята душа. Стихосбирката „Синчец“ може да бъде настолна книга във всеки християнски дом. В стихотворението „Синчец“, дало име на цялата книга, е дадено чудно олицетворение на християнското семейство, в което майката-пшеница, родила род, тъжи за небесата:

... Но да може, дай ми, Боже,
пак да виждам небесата! ...
Господ благ ѝ чул молбата.
Къс откъснал от небото
и го пуснал сред нивята.

Това било синчецът, който зашептял:

Дядо Господ ме изпрати
в твоите скути светлозлати —
да ми милваш личицето,
и да виждаш в мен небото!

В „Ангелче“ е обрисувана помощта на по-големия син във вдовишката къща. Баткото продавал вестници, спечелил парички, купил и донесъл картинка-ангелче за малкото си братче, което се хвали на майка си:

... Мамо, мамо, де си?
Батенко дойде си!
Ангелче ми купи! ...
Виж го, мамо, виж го
колко е красиво!
— Виждам, чедо, виждам! —
Майката отвърща —
Ангелче изпрати
Бог и в наша къща!

Докле детето се радва на подарената иконка-ангелче, майката се радва и благодари на Бога за живото ангелче в къщи, отрасналия син-отмяна.

Истински религиозен бисер е „Великденска свецица“:

Свети, свети, свецице!
Закривай я ръчице!
Спри, вятърко, спри, не вей,
и пламъка не люлей!
И ти, дъждец, не роси—
свецицата не гаси!
В къщи ще я занеса,
и на баба поднеса:
— Бабо, Христос възкресе!
Светла радост донесе!

Мъката на сирачето, без време откъснато от майчини скути, копнежът му по бащин дом и свидна майка са топло възсъздадени в „Я кажи ми, облаче ле бяло“. Вдъхновен певец ѝ състави мелодия и доскоро и старо и младо, денем и нощем, при радост и грижа я пееше по села и градове.

На социален мотив е изградено стихотворението „Дядо Коледе, кажи“ — горчив спомен за автора от нерадостното му детство.

Децата са Божи дар и радост в къщи. Гдето има деца, там има радост. На тая тема е посветено чудното стихотворение „Радост“:

Три дни Господ чака
Своята златна птичка,
три дни глас не трепна
в райската горичка.

Птичката се върна
весела, честита,
и щом я съгледа,
Господ я попита:

— Радост светлокрила,
де така се бави,
та три деня рая
без песни остави?

— Бях, Господи благи,
долу на земята —
гледах как играят
и скачат децата.

И нощем ги виждах
как сладко почиват,
и очи засмени
как сутрин откриват.

Пусни ме, о, Боже,
при тях да живея,
и в сърца им светли
всеки ден да пея!

— Да бъде! — Бог рече. —
Иди при децата:
И птичката литна
долу на земята.

Днес, когато заслужено се чествува седемдесетгодишнината от раждането на Ран Босилек, всеки православен християнин с признателност си спомва за него и му благодари за светлата утеха и чиста радост, които намира за душата си в полувековното му творчество, и искрено пожелава, Бог да му дари още дълги дни живот, творчество и спокойни старини, в които да се радва на своите песни и приказки:

„рождби мили
литнали лекокрили
да пеят над света“ ...

Ст. Кръстев

Отблясъкът на Бога в природата

Чрез вглъбяване в себе си човек може да долови в богоподобната природа на душата си светлото сияние на Бога и да пробуди спотаения в сърцето си копнеж по Бога. Човешката душа е Божие дихание, тя е искра от безкрайния Божи дух; животът, който трепти в човешкия дух, е малка струя от невидимия Бог. Поради това човек — според израза на св. Григорий Богослов — е „образ на Безсмъртния“ и носи в гърдите си устрем и любов към Бога и към вечния живот.

Спотаеният в самата дълбина на човешката душа копнеж по Бога, който поетичното перо на псалмопеваца Давида сравнява с жаджата на кошута по водни потоци (Пс. 41:1—2), може да бъде пробуден и повикан към активен живот чрез вдълбочаване не само във вътрешния, но и във външния свят — в природата. Тя представлява възшебна книга, в която на всяка страница, във всеки ред и във всяка буква, може да се долови отблясъкът на всемогъщия, премъдър и всеблаг Творец. Обогащането на природата в някогашните езически религии и в съвременните пантеистически течения има своята обективна основа в Божия отблясък, който всъде може да бъде доловен във величествеността, премъдростта, целесъобразно действащия и прекрасен свят. Ако природата би представлявала от себе си съществуваща от вечност сама по себе си и движеща и развиваща се из себе си материална действителност и не би носила върху си тихия, но нивга непотъмняващ отблясък на своя божествен Творец, тя никога не би могла да излъчи никакво божествено въздействие, никога не би пробудила и привлякла към себе си религиозната предразположеност и насоченост на човешката душа и никога не би станала предмет на обожаване.

Поради заблудата в помислите и помрачаването и неразумността на сърцето си (ср. Римл. 1:21) древните езически народи не схванали вярно и не изтълкували правилно отблясъка на Бога в природата. Вместо да видят зад великото и обсеяно с Божия отблясък творение неговия невидим Създател и да Му се поклонят, те обоготворили самото творение и изпаднали в най-чудовищно идолопоклонство — „славата на нетленния Бог измениха в образ, подобен на тленен човек, на птици, на четвероноги и на влечуги“ (Римл. 1:23). Словото Божие предпазва човешкия разум от заблуда и човешкото сърце от помрачаване и падение. То посочва, че природата е Божие творение, и като такава носи в себе си следите на Бога. Ние сме призвани да търсим, да открием и да разберем правилно тези следи, та и по този начин да се издигаме до Самия Бог и да се поклоняме пред вечната Му сила и премъдрост.

Природата представлява от себе си дивна книга на естественото Божие откровение. Навсякъде в нея — от чудния свят на атома с неговата огромна ядрена енергия до необхватните предели на звездното небе — владее разум, закономерност и творческа сила и еволюция, които могат да бъдат обяснени само чрез всесилната и промислителна дейност на всемогъщия, премъдър и всесвет Бог.

В св. Писание се посочва разглеждането и опознаването на творението като един от най-сигурните пътища за откриване на Бога и за почувствуване на Неговата безмерна мощ, бездънна премъдрост и дивна величественост. За днешния човек, който чрез огромните астрономически познания е вникнал много по-пълно в чудния и прекрасен свят на звездите, небесата много по-велегласно проповядват славата на Бога и за делата на ръцете Му възвестява твърдата, отколкото за псалмопеваца Давида (ср. Пс. 18:2). Съвременните естествонаучни познания, когато не бъдат преиначавани чрез предвзети философски начала и светогледни убеждения, се явяват в подкрепа на думите на св. ап. Павел: „Невидимото у Бога, сиреч вечната Му сила и Божеството, се вижда още от създание-мира чрез разглеждане творенията“ (Римл. 1:20).

Колкото човек по-добре изучава тварите и проникновено почва да разбира устройството, функциите и назначенията им, той толкова по-вярно долавя тяхното свидетелство за съществуването на Бога, за Неговата всемогъща сила и безпределна премъдрост. В книгата „Иов“ четем: „Попитай добитъка, и ще те научи; попитай небесната птица, и ще ти яви; или поговори със земята, и ще те поучи, ще ти кажат и морските риби. Кой във всичко това не ще узнае, че ръката на Господа е сътворила това“ (Иов. 12:7—9)?

За да се потвърди още повече истината, че изучаването на природата и размисълът върху нейната красота, върху нейното величие, върху нейната дивна целесъобразност и върху нейните непостижими в пълнота тайни непринудено отключват човешката душа да се насочи към Бога и да преживее чувства на благоговейен трепет пред премъдростта и величието Му, е достатъчно да припомним, че почти всички най-велики изследователи на природата са били дълбоко религиозни люде. „Който притежава наука и изкуство, бе казал още Гьоте, той непременно има и религия“. В най-ново време великият изследовател и откривател на много природни тайни проф. Алберт Айнщайн беше казал, че сериозните научни работници са дълбоко религиозни люде. Безбройни автентични свидетелства за това могат да се намерят в книгата „Религията на естествениците“. Тук ще се задоволя да спомена, че не само именитият философ Емануил Кант се изпълвал с все по-дълбоко и непрестанно нарастващо удивление и благоговение, когато наблюдавал дивното устройство и чаровната красота на звездното небе, както той изповяда в съчинението си „Критика на практическия разум“. Всеки непредубеден човек, дори този, у когото са пресъхнали изворите на съзнателния и буден религиозен живот, когато се унесе в съзерцаване на необятните небесни простори и се опита да проследи пътищата на небесните тела, неусетно преживява мигове на своеобразен сърдечен трепет и на благоговейно чувство. Волтер, който е известен със своето свободомислие и с присмеха си над религията, е направил следната знаменателна изповед: „Аз съм размислял по цели нощи. Аз съм потъвал в съ-

зерцаване на природата. Аз съм се удивлявал на необятното пространство и на движението на безбройните звезди. Аз съм говорил: трябва човек да е слъп, за да не се плени от тази вълшебна картина; трябва да е глупав, за да не признае Виновика на света, и безумен, за да не наведе смирено глава пред Него. Аз се прекланям пред Разума, Който управлява пружините на света“.

Отблясъкът на Бога в природата е бил предмет на специално внимание от страна на светите отци и учителите на Църквата. В техните творби се намират прекрасни описания на мъдрото устройство на вселената и на дивната природна красота, чрез чието разглеждане и разбиране човешката душа се издига към Бога. Може би „Шестодневът“ на св. Василий Велики представлява най-голямото постижение в това отношение. Иоан Екзарх го предал на старобългарски език в преработен вид, като вложил в него някои свои възторжени описания на природата като прекрасно Божие творение и като средство за пробуждане и водене на повишен религиозен живот. Според него онзи, който се храни с мисли, като съзерцава Божиите дела и се възхищава от небесните творения, е много по-радостен от онези, които се

насищат с ядене и пиене. Тази духовна радост е голяма: тя дава крила на човека, защото чрез нея той разбира как е сътворен светът, за кого е украсено небето със звезди и слънце, за кого земята е градина, окичена с цветя и дъбрави.

Да не пренебрегваме наблюдаването и изучаването на природата! Чрез тях ние не само ще обогатяваме ума си, ще разширяваме духовния си хоризонт и ще впрягаме природните сили в служба на човека, но и ще пробуждаме религиозната предразположеност на душата си — ще улесняваме и подкрепяме вярата си, ще я правим покрепка и по-пламенна. Заобиколен от прелестната природа, човек неусетно издига в благоговейно възхищение ръцете си към Небето, към Онзи дивен Поет — според израза на Иван Вазов — Който е създал най-великата поема — космоса. Всеки, който влезе в лоното на девствената природа и позволи да се докосне до сърцето му отблясъкът на Бога в нея,

„блуждае в хаоса, до Господа отива,
на мирозданието във тайните се влива.

Д-р Ив. Г. Панчовски

Гостуване на Белградския драматичен театър в НРБ

Белградският драматичен театър, с директор г. Предраг Динулович, гостува в страната ни от 1 до 20 октомври 1956 с осем пиеси: четири от национални драматурзи („Съмнително лице“, комедия от Бранислав Нушич, „Поп Чира и поп Спира“, сцени по романа на Стеван Сремац, „Наследник“, драматизация по романа „Корени“ от Добрица Чосич, „Легенди Кралево“, из драматическия цикъл на Мирослав Кърлежа) и четири от чуждестранни („Престъпление и наказание“, по романа на Ф. Достоевски, „Добрият човек от Сечуан“, легенда от Бертолт Брехт, „Смъртта на търговския пътник“, частни разговори от Артур Милер, и „Стъклена менажерия“, пиеса от Тенеси Вилиямс).

Репертоар разнообразен, добре подбран с оглед на това, колко струват пиесите сами по себе си, като постижение на драматичното изкуство, без да се държи сметка за други тесногръди съображения.

Ние имахме възможност да видим само две пиеси от този репертоар: „Наследник“ (битова пиеса, която ни представя сръбското село отпреди седемдесет години, с неговите грижи за челяд и имот, с острите му политически борби, но и с гордото съзнание на сръбския селянин за свобода и граждански правдини) и „Стъклена менажерия“ (тъжната история на младата американска девойка без зестра и без видно обществено положение, която напразно търси щастие в живота), но

това беше достатъчно да получим пълна представа за художествените възможности и на режисурата, и на изпълнителите.

Впечатленията си бихме могли да резюмираме с няколко думи: театър, който не върви по отгъпкани пътища, а търси и намира нови, прекрасни, чисто негови средства на художествено творчество, които очароват зрителя от самото начало и го държат под властта си до самия край, и дълго време още след свършването на спектакъла. Това по отношение на постановките. По отношение на изпълнението: големи артисти, които завладяват публиката не с евтини външни ефекти, а със силата на дълбоко вътрешно преживяване.

Интересно е да се отбележи умението на постановчиците да си служат със светилни ефекти на сцената, които не се правят самоцелно, а са свързани с драматургичното развитие на действието.

Публиката възнагради, и при двата спектакъла, възторжено артистичния колектив на театъра. В тези изяви на възторг обаче имаше и нещо друго, освен възхита от играта на артистите. То бе преди всичко проява на братските чувства на любов на българина спрямо югославските народи, чувства, които в известни моменти в общата героична история на нашите народи може да са били помрачавани временно, но които никога не са угасвали.

Л. Чолаков

ЦЪРКОВЕН АМБОН

Защо словото Божие не дава очаквания плод

Проповед за IV-та неделя след Въздвижение

„Излезе сеяч да сее“ (Лук. 8,5)

Словото Божие, което Господ Исус Христос откри и предаде вам чрез Своите ученици и апостоли, трябваше изцяло да преобрази живота на хората и да се установи царството Божие на земята. И наистина с течение на времето то се разпространи толкова, че в света не остана страна, гдето да не е проповядвано и гдето да няма то поддръжници. Христовото учение създаде нова ера в живота на човечеството. То го освободи от скокаващите го вериги на мрака и греха и даде криле на човешкия дух, за да се издигне до такива висини в живота и науката, за които хора и с най-смела фантазия от предшествуващите християнството епохи не можеха да си представят. Но при този възторг от необикновените успехи, които човечеството постигна под благотворното влияние на християнството, у мнозина все пак остава едно недоумение: защо досега християнството не прероди изцяло човечеството? Защо то не установи царството Божие на земята? Коя е причината за това?

На този тревожен въпрос ни дава отговор Сам Исус Христос чрез Своята притча за сеяча, която чухме в днешното евангелско четиво. В нея Той просто и нагледно ни показва истинската причина за неуспеха на словото Божие да преобрази напълно човешкия живот. Себе Си той оприличава на сеяч, който с голяма ревност и любов сее на Божиата нива най-доброто семе — Божието слово. „Излезе сеяч да сее“. Наистина, Господ не казва, че сеячът е Той, но всеки от слушателите Му знаеше, че Той говореше за Себе Си. А кой не знае какъв сеяч беше Той? Неговата спасителна дейност беше непрестанно и вярно засяване. И ако семето не пониква, каква вина може да има сеячът, който с такава любов и старание засяваше драгоценните семена на царството Божие?

Причината за неуспеха не се крие и в семето. „Семето“, както Сам Христос казва, „е словото Божие“. А това слово не е празно човешко слово, което прозвучава и изчезва, а Божие, изпълнено с Неговия „дух и живот“ (Иоан. 6:63), „живо и действено... по-остро от всеки двуостър меч“ (Евр. 4,12). Но то не е само израз на идеи, а е и реална действителност. В него е въплотената Божия Любов, защото Христос, станалото плът Слово, е и въплотена любов. Това, което Той учи, у Самия Него е плът и кръв, живот. И там, гдето падне, то трябва да предизвика покаяние, сила и живот, пълен с утеха и мир. И ако то не дава тези резултати, този плод, то вината не е в него. Но тогава где е?

„И когато сееше, едни зърна паднаха край пътя и бяха потъпкани и птиците небесни ги изкълваха“. Явно е, че причината за липсата на очаквания плод е нивата, човешкото сърце. Господ Исус с тези слова ни сочи, че има сърца, които са така затвърдели, че приличат на много отъпкан, твърд път, на който семенцата винаги стоят открити и биват или стъпкани или изкълвани от птиците. Но в случая по-печалното е това, че тези сърца не са били отначало такива твърди. Някога в детската възраст те са били меки и възприемчиви.

Предаването на земното и на греха намалява възприемчивостта за божественото и пресича стремежа към Бога. Когато човешкото сърце потъне в земното и се свърже с ниските неща в живота, то у него изчезва чувството за божественото и става твърдо като път. И не само между големите грешници, но и в широките кръгове на обрзованото общество се срещат хора, у които възприемчивостта за вечното е дотолкова отслабнала, и способността да разбират духовното е тъй намаляла, че когато им се проповядва словото Божие, все едно че им се говори на чужд, неразбран език.

Съдбата на други семена е по-добра, те поникнали. Но уви, за много малко. Почвата е била камениста, без достатъчна влага и когато напекло слънцето, изсъхнали. Човешкото сърце със своя копнеж за съвършенство и вечност представлява прекрасна почва за Божието слово. То единствено със своя мир и правда и със своята висша цел — царството Божие — може напълно да задоволи този копнеж. Поради това религиозните интереси и у съвременния човек не са изчезнали. Но словото за Бога и Неговото царство не носи за човека само утеха и мир. Когато попадне в душата му, то създава нов възглед и почва да влияе върху волята, да я насочва по пътя на Божи закон, за да настъпи пълно преобразяване на живота. Това обръщане обаче води до сблъскване с околната среда, с близките, които си остават със старите разбирания и даже със самия себе си, със собствената плът и кръв. Ако онзи, който иска да придобие голямото съкровище, продава всичко, за да купи нивата, в която е заровено (Мат. 13,44), то и който иска да стане гражданин на царството Божие, трябва да почне сериозна борба със собствената си плът и кръв и да се въоръжи със смелост и търпение, за да понаса спойно подигравките от близките. Настава „време на изкушение“. Това изкушение може да идва от мисълта, че той трябва да се отказва от такива

неша, които другите спокойно вършат, но то може да идва и от собствената природа, която се оказва твърде слаба да понася малките тежести на подвига. Когато настъпят горещини, младото растение пуца корените си все по-дълбоко в почвата, за да черпи от дълбините на земята сила, с която да противостои на изсушаващия пек. Но ако вместо на мека почва, нежните му коренчета опрат на твърда, безводна скала, от която не ще почерпят никаква сила, то растението е обречено на погибел.

Също така когато настане тежко време и трябва да се прояви вярата като издържача сила против всяко затруднение и подигравка, като радостно изповядане против безверието, тогава корените на вярата трябва да се разрастват в дълбочина на душата, за да почерпят сила оттам. И горко на ония, у които няма такава дълбочина, у които силата на новия живот се е проявила във външни домогвания и стремежи. Християнският живот трябва да бъде насочен преди всичко в дълбочина, та от скритите ѝ източници да бликат нови сили. Не външните действия на християнина са ценното, а вътрешният живот на душата, молитвеното общение с Бога, готовността на волята винаги да се подчинява на Божия закон. Който не притежава такъв живот в дълбочината на душата си, той не ще е в състояние да издържи изпитанието. Въодушевляването му ще се изпари като пролетна роса, а хубавите му чувства ще увехнат като осланено цвете. Религията, която му създава толкова неудобства в света, ще почне да му прави лошо впечатление, той ще помисли, че се е мамил и ще ѝ обърне гръб.

„Други пък паднаха между тръни и израснаха тръните заедно със зърната и ги заглушиха“. Тук Христос има пред вид хора, чиито души представляват добра почва. Божие слово у тях е пушло корени в дълбочина и е изникнало добре. За тях то е сила, която движи, обновява и води към вечен живот. Такива хора са преминали през християнското покаяние и са напреднали във вярата. Но освен съблазнителните отвън, съществува по-голяма опасност за човека — изкушенията отвътре. Както и в най-добрата почва се намират семена на бурени, които буйно израстват и ако не се плевят, задушават посева, така и в човешкото сърце, макар да се е очистило чрез покаяние, все пак в дълбочината му остава скрито лошото влечение. Старият човек на плътта и похотите, който ние с кръщението си сме разпнали заедно с Христа (Римл. 6,6), не е напълно още умъртвен. Той дебне и при удобен момент надига глава. Всеки от нас знае от опит, че е достатъчно да отслабим само за един ден бдителността си, да извършим само един грях, за да тръгне буйно буренът, да се надигне старият човек и да спечели господство в душата ни. У човека не могат успешно да съжителствуват едновременно добрият посев и буренът, новият и старият човек. Малодушието и снизхождението към стария човек прави по-слаб новия. Когато у християнина намалява грижата за небесното царство, увеличава се грижата за света. Ако човек не богатее в Господа, в сърцето му отново пламва радостта по земното богатство, а заедно с нея и много други влечения, и един ден той забелязва, че тръните са заглуши-

ли добрия посев, че новият човек е задушен. Това не може да не причини болка и желание да се изтръгнат бурените, но те вече са пушли дълбоки корени в сърцето и човек не намира достатъчно сили и смелост, за да ги изтръгне.

Но не всички семена остават така безплодни. „Други паднаха на добра земя и като изникнаха, дадоха плод стократен“. Спасителят не ни описва дробата нива, но за нас е ясно, че тя не е твърда като пътя, не е камениста, нито пък буренлива, а мека и рохкава, която приема лесно посятото зърно, запазва го във влажните си недра и му способствува да израстне свободно от задушаващото влияние на плевелите. Ако добрата нива, за да даде плод, се нуждае от време, от труд и грижи, то и Небесният Сеяч полага не по-малко грижи за Своя свет посев в човешката душа, било чрез изпращане на навремен дъжд, било чрез прочистваща буря, или чрез благодатна слънчева светлина. Но не е достатъчна само силата на Божията милост, а е необходима и силата на човешката вяра, която да я усвои и по този начин да способствува да узрее богат плод на духа. И сам Спасителят казва в притчата Си, че поникването и даването благодатен плод на посятото от Небесния Сеяч семе в човешката душа зависи преди всичко от сърцето и волята на човека.

Ето сега за нас е напълно ясно, где се крие причината за това, че до днес словото Божие не е дало очаквания обилен плод — пълното обръщане на човечеството. Тя е в човешката душа, от която както видяхме зависи дали ще поникне посятото и какъв плод ще даде. Но когато Исус Христос казваше тази притча на Своите последователи, то не беше само, за да им посочи причината за неуспеха на словото Му, да предизвика цялостен преврат в живота на неговия народ, но и да посочи къде трябва да се насочат усилията на всеки, който жадува за царството Божие. Ако стопанинът на нивата, който желае да получи от нея обилен плод, полага големи усилия да я разработи и напои, също така и всеки човек трябва да прави същото със своята душевна нива. Всеки от нас трябва да определи на коя почва прилича душата му и съответно с това да вземе мерки за нейната обработка. Ако душата на някого е твърда и невъзприемчива като път, не бива да избързваме да се успокояваме, а да си спомним всички наши постъпки, особено нашата голяма привързаност към земното, които правят душата ни още по-твърда и невъзприемчива. А ако искаме тя отново да стане добра почва, трябва преди всичко да не ограничаваме нашите интереси само в кръга на земното, а да насочим стремежа си нагоре.

Ако у други душата няма нужната дълбочина, не бива да се успокояваме с това, че това е природно, от рождение. По-целесъобразно ще е да помислим за всичко онова, което не сме направили за разкриване на нейните дълбочини. Нима нашето несериозно отношение към живота, стоението ни винаги по повърхността му и търсенето само на земни блага и удоволствия може да спомогне за задълбочаване на душевния ни живот? Не! Все по-голямото задълбочаване в проблемите на живота и търсенето радостите на духа ще съдействуват за разкриване на тези дълбини.

У които пък, наред с ценния посев са поникнали грубите бурени на грижите, стремежите за богатство и светски наслади, трябва да не губим време в колебание и нерешителност, а мъжествено да ги изтръгнем, колкото се може по-рано, докато не са пуснали дълбоки корени, та да дадем възможност на добрия посев да расте и да узрее у него преизобилен плод.

А които имат добра душевна нива, нека бдят и не изоставят грижите за нея, за да не би тя да бъде стъпкана от груби крака, отнесена от пороищата на живота или засяна от човешкия враг с бурените на греха (Мат. 13:28—39).

Нека всички, у които е посято семето на словото, не забравяме, че Небесният Сеяч, Който пуца това семе, ни дава от Своите висини и сили, за да може душата ни да даде нужния плод, и когато всички ние приемаме тези освежаващи сили и с тях подкрепяме нашето усърдие в работата ни над душевната ни нива, тя ще даде плод. Нашият живот ще се преобрази. А колкото повече хора преобразяват своя личен живот, толкова по-скоро ще настане и общото преобразяване на живота на човечеството по пътя на правдата и мира, на царството Божие. Амин.

Прот. В. Николов

Да възпеем Него!

Малка птичко, ти, която ме събуди
с песента си, в този светъл ден,
не отлитай, в стаята при мен
прилети, изпей ми песните си чудни!

В твоя глас, аз чувам, щастие пее,
радост в твоя глас е сложил Бог,
и смехът на горския поток
в твоята малка песен тихичко се лее.

Слънцето потрепва весело с ресници,
Бог ни е дарил със светъл ден,
малка птичко, остани при мен,
да възпеем Него с всичките си песни!

Как желая с трепет да протегна пръсти,
да те прилаская с две ръце,
и да сложа в моето сърце
тебе, малка птичко, теб и песента ти!

И тогава всяка сутрин ще ме будиш,
и в сърцето ми ще славяш Бог,
ще обичам с твоята любов,
цял свят ще обичам, както ти го любиш!...

Кинка КОНСТАНТИНОВА

Българска патриаршия. Св. Синод. Окръжно № ПС — 10.987—41 от 12 септември 1956 до епархийските началства в страната: По паспортизацията на жилищния фонд.

От проведените от страна на Централното статистическо управление през 1956 ревизии по отделните ведомства и организации се е установило, че отчетността на техния жилищен фонд е на крайно ниско ниво. Главната причина за лошото състояние на тази отчетност е липсата на каквато и да е първична документация.

С цел да бъде подобрена отчетността по жилищния фонд и да бъде спряно даването на неверни данни, Централното статистическо управление е решило до края на месец ноември т. г. да се проведе паспортизация на всички жилищни обекти в страната. В изпълнение на това решение ще следва да се паспортизират и всички жилищни обекти, които се водят по ведомството на Българската православна църква. За целта изпращаме ви заедно с настоящето писмо необходимия брой паспорти (картони) за обектите в епархията ви.

Паспортизацията да започне веднага, за да имат всички поделения достатъчно време качествено да изпълнят задачата.

При извършване на паспортизацията, освен указанията, отпечатани на гърба на картона-паспорт, следва да се има пред вид още и следното:

1) Паспорт (картон) да се състави за всяка жилищна сграда, за всяка нежилищна сграда със жилищен фонд, за всяка барака или друга лека постройка, която се използва за живеене; 2) За жилищните сгради ще се попълнят всички показатели в паспорта; 3) За нежилищни сгради със жилищен фонд, бараки и други леки постройки се съставя паспорт, само ако действително се използват за живеене, като се попълват само точки 7 и 8 (когато жилищното помещение е обособено като самостоятелен апартамент и има спомагателна площ — кухня,

бана и пр.) и 9, 20 и 21 от раздел III и всички точки от раздел IV; 4) Годината на построяването на сградата ще трябва да се определя точно. Там, където това не може да стане поради липса на каквито и да било документи, да се впише приблизително периодът, през който е била построена сградата (напр. 1900—1905); 5) Почивни станции, летовища и др. подобни не се считат за жилищен фонд и не следва да се паспортизират. Ако в тях обаче има постоянно живущи лица, следва да се паспортизира само площта, която се използва за постоянно живеене. Същото се отнася и за вилите. Стаите за гости не се считат за жилищна площ, тъй като не се използват за постоянно живеене; 6) Паспортите (картоните) да се попълват от технически лица, като данните се получават чрез измерване. Там, където сградите имат технически планове и последните не са променявани, същите могат да бъдат използвани; 7) Инвентарният номер на паспорта следва да се постави от счетоводителя, като последният го скрепи с подписа си. Паспортите остават на съхранение в счетоводството като първична документация. Там, където няма счетоводство (напр. при църковните настоятелства и др. п.), номерът на паспорта се поставя от председателя на църковното настоятелство, като същият съхранява и паспорта; 8) Там, където има повече от един жилищен обект, след съставянето на паспорта за всеки отделен обект, се прави рекапитулация, данните от която ще се използват при попълването на отчета по форма № 3—ЖФО; 9) В случаите, когато един жилищен обект претърпи някаква промяна (увеличаване на жилищната площ поради пристрояване или приспособяване на нежилищни помещения в такива за живеене, ще трябва да се състави нов картон, който се подкрепя към стария; 10) Когато един жилищен обект излезе от експлоатацията, на картона се надписва „излязъл от експлоатацията“ и данните от този картон не се вземат пред вид при попълване на отчета по форма № 3—ЖФО; 11) Картоните остават като

първична документация на място, без да бъдат изпращани във висшестоящата организация.

Молим наредете за качественото и срочно провеждане на паспортизацията, тъй като данните от нея ще служат за основа на отчетността по жилищния фонд на ведомството. Паспортизацията трябва да завърши най-късно до 1 декември 1956 година.

Във всички неясни или спорни случаи може да се прибегва до помощта на най-близките местни органи на Централното статистическо управление.

Българска патриаршия. Св. Синод. Окръжно № 11.113—45 от 14 септември 1956 до същите: По катехизическите беседи на свещениците.

Св. Синод в заседанието си на 6 юли 1956 реши просветната работа при енорийските храмове с изнасянето на катехизически беседи да бъде продължена и през предстоящата църковно-просветна година. След като миналата година бе разгледан отделът „Вяра“, следва съгласно одобрения петгодишен план за катехизически беседи, да се мине сега към отдела „Надежда“. Темите, които ще бъдат предмет на предстоящите катехизически беседи, ще обхвалят прошенията на Господнята молитва и на Блаженствата.

Миналата година катехизическите беседи не са били навсякъде проведени, понеже много от свещениците са се оправдавали с липса на пособия, въпреки че за всяка беседа в окръжното на Св. Синод под № 9539—52 от 22 юли 1955 бе дадена достатъчна литература с указание на съответните страници от посочените съчинения. За да се премахне и последната пречка в това отношение, св. Синод реши да се издадат за предстоящата просветна година на циклостил напълно изработени всички катехизически беседи на брой 21. Единадесет от тях са вече изготвени и ще бъдат разпратени до края на м. септември по епархиите, за да могат свещениците своевременно оттам да ги получат. Останалите ще бъдат готови до м. декември, когато ще могат да се разпратят с оглед да ги имат свещениците за второто просветно полугодие.

И тази просветна година ще бъде разделена на 2 срока: първият ще трае от 14 октомври до края на декември, а вторият — от 1 февруари до св. Възнесение Господне.

Молим Ваше Високопреосвещенство да имате грижата да се напомяне на всеблагоевнейните и благоговейни свещеници, че планът на катехизическите беседи е общозадължителен. Той трябва да се провежда в извънслужебно време, в ден и час, които според местните условия са най-подходящи.

Подробностите по разпределение времето, определено за катехизически беседи, са указани в окръжно на св. Синод № 9539—52 от 22 юли 1955, точки 4, 5, 6 и 7.

Българска патриаршия. Св. Синод. Окръжно № ПС — 11.630—48 от 24 септември 1956 до епархийските началства и игумените на ставропигналните манастири в страната: По общото преброяване на населението и жилищния фонд.

В изпълнение на съответно постановление на Министерския съвет, от 1 до 10 декември 1956 предстои да бъде проведено **общо преброяване на населението и жилищния фонд в страната**. Това голямо мероприятие — единадесето от този род от освобождението на България от турско робство и второ от 9 септември 1944 година насам — по своята същност представлява важно всенародно дело.

Данните, които ще се получат от преброяването на населението, ще характеризират разволя на нашата страна през последното десетилетие почти във всички по-важни области на материалния и културния живот и ще послужат за по-нататъшното подобряване бита и културата на нашия народ.

Сведенията пък, които ще се съберат за жилищния фонд, ще установят обема на последния в страната, състоянието, в което същият се намира, и жилищните условия, в които живее нашият народ. Впоследствие тези сведения ще бъдат използвани като надеждно ръководство за планиране на народното стопанство, за набиране бъдещото ново строителство в промишлеността, здравеопазването и културата и за разгръщане на по-нататъшното обществено и индустриално жилищно строителство.

В едно от последните си заседания, св. Синод на Българската православна църква, като взе пред вид важност-

та на предстоящото статистическо преброяване на населението и жилищния фонд в страната и високопатриотичните цели, които има, реши да бъде то подкрепено и от Църквата ни.

За тази цел всеки свещенослужител и църковнослужител трябва да се включи активно в провеждането на предстоящото преброяване — от една страна с даването на точни и верни отговори на въпросите, които ще бъдат поставени от специалните преброители за попълването на съответните преброителни карти, и от друга — с оказване съдействию на преброителния апарат. Необходимо е при всички възможни случаи да се разяснява на вярващите, че това преброяване няма за цел да събира от населението сведения за накаръняване на неговите морални и материални интереси и че то — преброяването — ще постигне своята благородна цел само при съзнателното, високопатриотично отношение към него на всички български граждани.

Подробни указания за установяване на личния жилищен фонд на църковните поделения в страната се съдържат и в специалното окръжно на св. Синод под № ПС—10.987—41 от 12 септември т. г. — за паспортизацията на отделните жилищни обекти.

С цел да се доведе до знанието на всички свещенослужители и църковно-служители съдържанието както на горепоменатото, така и на това окръжно, св. Синод реши да бъдат те и двете публикувани в „Църковен вестник“.

Българска патриаршия. Св. Синод. Окръжно № 11.635—49 от 26 септември 1956 до епархийските началства в страната: По прилагане на наредба № 29 на МФ, отдел Счетоводна отчетност (бр. 63 от 7 август 1956 на ИПНС).

В брой 63 на ИПНС от 7 август т. г. е публикувана наредба № 290 от Министерството на финансите — отдел Счетоводна отчетност, която влиза в сила от 1 ноември 1956.

Съгласно т. 1 на тази наредба от 1 ноември т. г. се поставят в подотчет:

а) фактурите, издавани от държавните, кооперативните и обществени учреждения; б) фактури, издавани от легализираните частни занаятчии и търговци; в) сметки за ум; г) квитанции за събиране суми за електричество, вода, канал, смет, спане и др.; д) келнерски купончета ОХ—1; е) поръчки за услуги; ж) покупно-изплащателни бележки; з) товарителниците и багажните разписки при автотранспорта; и) пътните листове за товарни и леки моторни коли, автобуси и коларски транспорт; и к) сметките за дребни работи (услуги) по смисъла на т. 6 от същата наредба.

Това ще рече, печатането, раздаването и употребяването на изработените бланки за документи се поставят под контрол.

Фактурите, издавани от легализирани частни занаятчии и търговци, товарителниците и багажни разписки за ведомствен транспорт се печатат от Министерството на финансите, а снабдяването става чрез съответните финансови отдели при народните съвети. Останалите бланки, изброени в т. 1, се отпечатват или чрез съответните ведомства или чрез ДТП „Печатни произведения“ (т. 2-ра от наредбата).

Фактурите, изплащани в брой, които се издават от предприятията, учрежденията и организацията, следва да носят надпис: „фактури за изплащане в брой“. Този текст трябва да бъде сложен на видно място върху самите бланки. Фактурите, издавани от легализираните частни занаятчии и търговци, ще имат като отличителен знак диагонално поставена ярко-червена линия (т. 3-а от наредбата).

Бланките за документи са подшити в кочан. Когато се издават бланки от кочан в няколко екземпляра (фактури, сметки и др.) върху всеки екземпляр следва да бъде отбелязано с тлъсти очебиещи букви, за кого е предназначено екземплярът: за купувача, за счетоводството и т. н. Забранява се използване на бланки с едно предназначение за друго (т. 4-а).

Сметко-разписките не могат да служат за оправдателен документ за предприятията, учрежденията и организацията. Легализираните частни занаятчии и търговци са задължени да издават на учрежденията и предприятията фактури срещу продадените им стоки или извършени услуги (т. 5-а).

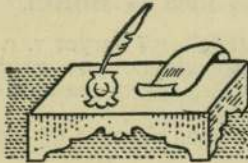
За извършени дребни работи (услуги) — малък ремонт, почистване помещения и други от частни лица (извън легализираните частни занаятчии и търговци) — се издават сметки от кочан по образец, отпечатан като приложение на горната наредба. На такива лица може да се възлага работа, само ако не може да се възложи на държавни или кооперативни предприятия, учреждения и организации.

Тези кочани със сметки се набавят и съхраняват от учрежденията или организацията, която изплаща услугата, като попълването се извършва саморъчно от частното лице в два екземпляра, от които единият се предава в счетоводството, а другият остава към кочана.

Такива сметки се издават от тези лица и за продадени техни лични предмети (т. 6-а).

С точка 7 от наредбата се дава право на търговските магазини на дребно, обслужващи населението, по изключение да продават в брой стоки, от пазарния фонд за домакински нужди, на предприятия, учреждения и организации. В такъв случай обаче те са длъжни да издават фактури, а не сметко-разписки. Последните няма да бъдат признавани за оправдателни документи. Фактурите се издават в два екземпляра, единият от които остава към кочана. Върху този екземпляр получателят на стоката следва да впише декларация за получаване на стоката.

Съгласно т. 9 от наредбата при всяко предприятие, учреждение и организация следва да бъде натоварено със специална писмена заповед материално отговорно лице, което да се грижи за съхраняване и по-нататъшното им предаване в счетоводството към кочаните с бланки за документи, Заприходването и отпускането на тези бланки става по реда за отчитане на материалите.

ЦЪРКОВНА И ОБЩЕСТВЕНА ЛЕТОПИС

Българската православна църква и кипърския въпрос. — От името на св. Синод на БПЦ Негово Светейшество Българският патриарх Кирил е изпратил до главния секретар на ООН, г. Даг Хармшелд, следната телеграма:

„Българската православна църква се отнася с дълбоко съчувствие към преследваната от английските власти Кипърска православна църква и към боречото се за своята свобода кипърско население.

„Ние ви молим да направите известен на компетентното тяло на ООН протеста на нашата съвест и настойчивата ни молба да се вземат незабавни и достатъчни мерки за обезпечаване свободата и достоинството на Кипърската православна църква и естественото право на кипърското население да живее в свобода и свободно да урежда своите съдбини. Това ще допринесе за заздравяване на мира в целия свят, искрено желан от миролюбивото човечество“.

Новата учебна година в Софийската духовна семинария. — На 15 септември 1956 Софийската духовна семинария в Черепиш откри новата 1956/1957 учебна година. По този случай ректорът на семинарията Преосвещеният Смоленският епископ Тихон в съслужение със семинарското духовенство извърши в семинарския храм водосвет с молебен, на който присъстваха всички преподаватели, учениците и голям брой техни родители. Преосвещеният ректор отправи към семинаристите назидателни напътствия и отечески благопожелания за успешна работа през новата година. Той предаде на учители и ученици и благословенията на Негово Светейшество Българския патриарх Кирил и на Св. Синод.

Тази година кандидатстваха за постъпване в семинарията голям брой младежи — повече от 180 души. Поради това бяха приети нови ученици за две паралелки.

Всички кочани с бланки за документи, ако не са номерирани още при отпечатването им, се предават на счетоводен работник, натоварен с писмено нареждане от главния или старши счетоводител, за номериране, прошнуроване и подпечатване екземплярите, предназначени за купувача. След извършване на тази подготвителна работа кочаните се заверяват от главния или старши счетоводител (т. 10).

Лицето, натоварено със съхраняване и раздаване кочаните с бланки за документи, води специална книга, в която вписва получените и раздадени срещу подпис кочани. Такива книги или регистри, с които се отчитат кочаните с бланки за документи, следва да се съхраняват от лицето, определено от главния или старши счетоводител по реда и сроковете в т. т. 35—39 от Наредбата за документи и записванията в счетоводствата на предприятията и стопанските организации (ИПНС, бр. 5 от 16 януари 1950 година).

Към 1 ноември т. г., съгласно т. 17 от наредбата, всички учреждения и предприятия следва да направят инвентаризация за наличните у тях бланки за документи (фактури, квитанции и други), които се поставят под отчет, като ги приспособят към изискванията на наредбата.

Горното като ви съобщаваме, молим Ваше Високопреосвещенство да наредите до подведомствените ви подразделения, предприятия и др. да прочут добре и най-строго да спазват наредба № 290 на Министерството на финансите, както и дадените по нея разяснения в настоящото окръжно.

Новата учебна година на семинарията започна при значително подобрени битови условия благодарение на постоянните и големи грижи на Св. Синод и на семинарското управление. През лятната ваканция бе извършен основен ремонт на училищните помещения, които добиха много приветлив вид. Всички ученици получиха по две нови гардеробни шкафчета за своите лични вещи и учебни пособия. Разрешен бе и въпросът за водоснабдяването, като се направиха необходимите технически приспособления за използване на новия водопровод. Полагат се непрестанни грижи и за храната на учениците, която от година на година се подобрява във всяко отношение. Осигурено е редовно срещу всеки празник да се прожектират на учениците подобрени филми, като ще се застъпят и филми с научно-популярен и здравно-хигиеничен характер. Учителският съвет обсъди въпроса да се изпълнят през учебната година някои културни почини — музикални изпълнения, литературни четения и др., с които да се разнообрази полезно животът на семинаристите. Изобщо семинарското управление взема всички мерки Духовната семинария да отбележи през новата учебна година още по-голям учебно-възпитателен напредък, за да отговори по-пълно на нуждите на св. ни Църква от достойни и добре подготвени служители. — И.

Скръбна вест. — Починал е на 29 септември 1956 в с. Гугутка, Ивайловградско, протоиерей Димитър п. Христов, на 61 години.

Обявление. — Църковното настоятелство при храма „Св. Марина“, гр. Пловдив, търси дякон-ежедневен певец, тенор, владеещ добре източното и западно пение. Основна м. заплата 408 лева по бюджета на църквата и специално възнаграждение от св. Синод, съгласно щата, възнаграждение от треби и евентуално квартира от една стая. Интересуващите се да се отнесат писмено до църковното настоятелство. — От църковното настоятелство.